

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet betreffende de vervoersautoriteit
- principiële goedkeuring

Samenvatting

Het voorliggende voorontwerp van decreet voorziet in de oprichting van een vervoersautoriteit bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Deze vervoersautoriteit draagt bij tot een effectieve en efficiënte implementatie van het decreet Basisbereikbaarheid van 26 april 2019. Daarin wordt de overkoepelende mobiliteitsregie toegewezen aan het departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Er wordt een vervoersautoriteit opgericht binnen het departement Mobiliteit en Openbare Werken. De vervoersautoriteit zal enkele specifieke regietaken invullen die verband houden met het vervoer op maat en het openbaar vervoer. Deze taken worden later vastgelegd in een besluit van de Vlaamse regering.

De oprichting van de DAB Vervoersautoriteit, maakt dat de budget- en contractopvolging door de vervoersautoriteit op de meest efficiënte manier kan verlopen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit voorontwerp van decreet heeft binnen het Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken betrekking op het gemeenschappelijk vervoer.

De oprichting van een vervoersautoriteit met decretale verankering is nodig voor een effectieve en efficiënte implementatie van basisbereikbaarheid.

Initieel zouden de ontwerpbevestigingen inzake de oprichting van een vervoersautoriteit als administratieve entiteit, worden opgenomen als wijzigingsbevestigingen in het decreet Basisbereikbaarheid.

Uit het advies van de Inspectie Financiën van 11 april 2021 bleek de voorkeur uit te gaan naar een apart decreet, waarbinnen tevens de DAB Vervoersautoriteit wordt opgericht.

De vervoersautoriteit is ook te zien als praktische uitwerking van de bevoegde instantie zoals voorzien in verordening 1370/2007.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2021/242 van 14 juni 2021.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 14 juni 2021. Het begrotingsakkoord is verleend op 09.07.2021

2. INHOUD

Op 3 april 2019 keurde het Vlaams Parlement het decreet betreffende de basisbereikbaarheid (verder decreet Basisbereikbaarheid) goed, dat op 26 april 2019 werd bekrachtigd en afgekondigd. Het decreet Basisbereikbaarheid introduceert een vraaggericht openbaar vervoer: het aanbod wordt daarmee beter afgestemd op de vervoersvraag van de reiziger en op de reële vervoerstromen.

Het openbaar vervoer bestaat uit een gelaagd model van netwerken die elkaar aanvullen: het treinnet, het kernnet, het aanvullend net en het vervoer op maat. Artikel 35 van het decreet Basisbereikbaarheid bepaalt dat het vervoer op maat wordt geoperationaliseerd en gecoördineerd door een Mobiliteitscentrale.

Eén van de uitgangspunten van het decreet Basisbereikbaarheid is dat het aanbod van openbaar vervoer niet op zichzelf staat maar deel uitmaakt van het totale mobiliteitsnetwerk. Om dit goed en kostenefficiënt te organiseren, is er nood aan een overkoepelende mobiliteitsregie – onafhankelijk van de modus – die in handen is van de Vlaamse overheid.

Er wordt een overkoepelende mobiliteitsregie uitgebouwd om onder meer de volgende doelstellingen overeenkomstig artikel 5, §1 van het decreet Basisbereikbaarheid te realiseren:

- het bereikbaar maken van belangrijke maatschappelijke functies op basis van een vraaggericht systeem en met een optimale inzet van vervoers- en financiële middelen;
- combimobiliteit en synchromodaliteit te faciliteren en een geïntegreerd mobiliteitsnetwerk uit te werken.

Deze regie komt in de eerste plaats toe aan het departement Mobiliteit en Openbare Werken.

De opname van een regierol door het departement Mobiliteit en Openbare Werken is zeer belangrijk. Er is immers een sterke verwevenheid tussen de uitbouw van de mobiliteitscentrale en de uitbouw van het mobiliteitsnetwerk. Er zal immers een nauwe verbondenheid tussen

beleidsvorming en -uitvoering aanwezig blijven, in samenwerking met de verschillende belanghebbenden. Gelet op de sterke verwevenheid tussen uitvoering en regie is het van belang dat het departement Mobiliteit en Openbare Werken de aansturing voor haar rekening neemt.

De ter zake uitgewerkte Europese regelgeving – en in het bijzonder Europese verordening 1370/2007 – ondersteunt deze visie door een duidelijk onderscheid te maken tussen de bevoegde instantie en de exploitant van openbare diensten. Ook in het Waalse Gewest bijvoorbeeld is dergelijke opsplitsing voorzien in het decreet van 21 december 1989 betreffende de diensten voor het openbaar vervoer in het Waalse Gewest, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen de “autorité organisatrice de transport” en de “Opérateur de Transport de Wallonie”.

Het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 streeft naar een verdere operationalisering van het decreet Basisbereikbaarheid en benadrukt de regierol van het departement Mobiliteit en Openbare Werken als volgt: “De fundamentele van basisbereikbaarheid, is een sterk, vraaggericht openbaar en collectief vervoer, netwerken van veilige fietspaden en -snelwegen en mobipunten waar de overstap tussen verschillende vervoersmodi gefaciliteerd wordt, worden in heel Vlaanderen samen met de vervoerregio’s gelegd, onder regie van het departement MOW. [...] In de vervoerregio’s overleggen de diverse mobiliteitsspelers (De Lijn, departement MOW, AWV, De Vlaamse Waterweg, NMBS, Infrabel...) op structurele basis met de lokale besturen, onder regie van het departement MOW.”

Dit voorontwerp van decreet beoogt de oprichting van een vervoersautoriteit.

Eenzijds wordt een vervoersautoriteit als administratieve entiteit opgericht bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken. De vervoersautoriteit zal regietaken opnemen die verband houden met het vervoer op maat en het openbaar vervoer. Deze taken worden later vastgelegd in een besluit van de Vlaamse Regering.

Daarnaast wordt bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken de DAB Vervoersautoriteit opgericht als dienst met afzonderlijk beheer, overeenkomstig artikel 109 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën en dit ten behoeve van het financieel en boekhoudkundig beheer in het kader van de regietaken.

Aan de opmerkingen van de Inspectie van Financiën in haar advies van 14 juni 2021 wordt als volgt tegemoet gekomen:

- de oorspronkelijke tekst van artikel 8 werd geschrapt aangezien de bepalingen reeds voorkomen in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019;
- in artikel 8 wordt een bepaling opgenomen m.b.t. de wijze waarop de begroting van de DAB vervoersautoriteit wordt gestijfd, i.e. via een betoelaging ten laste van de uitgavenbegroting van de Vlaamse gemeenschap enerzijds en via de eigen ontvangsten van de DAB anderzijds.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De oprichting van de DAB Vervoersautoriteit, maakt dat deze kan beschikken over een afgescheiden boekhouding en begroting. Dit betekent dat de budget- en contractopvolging door de vervoersautoriteit op de meest efficiënte manier kan verlopen.

De concrete impact op vlak van budget, kan pas volledig worden ingeschat van zodra het uitvoeringsbesluit – waarin de taken en werking nader worden bepaald – werd vorm gegeven.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Wat betreft het personeel, voorziet het voorontwerp van decreet dat het departement Mobiliteit en Openbare Werken personeelsleden van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn kan overnemen om in te zetten voor specifieke taken die worden ingevuld door de vervoersautoriteit.

Deze overname is op vrijwillige basis waarbij de medewerkers van De Lijn die in aanmerking komen kunnen solliciteren op vacatures die worden open gezet door het departement Mobiliteit en Openbare Werken. Binnen De Lijn zijn zowel de vakorganisaties alsook de medewerkers die hiervoor in aanmerking komen op de hoogte. Op het vlak van loon- en arbeidsvoorwaarden worden de laatste zaken uitgeklaard waarna er een infosessie zal georganiseerd worden voor de betrokken werknemers.

Daarnaast zal het departement Mobiliteit en Openbare Werken ook eigen personeelsleden toewijzen aan de vervoersautoriteit of specifiek daarvoor aanwerven.

De DAB Vervoersautoriteit daarentegen beschikt niet over eigen personeelsleden, die bijgevolg worden voorzien door het departement Mobiliteit en Openbare Werken, samen met de nodige logistieke ondersteuning.

De concrete impact op vlak van personeel, kan pas volledig worden ingeschat van zodra het uitvoeringsbesluit – waarin de taken en werking nader worden bepaald – werd vorm gegeven.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- 1 personeel: het voorontwerp van decreet heeft geen invloed op het personeel van de lokale besturen;
- 2 werkingsuitgaven: het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op de uitgaven van de lokale besturen
- 3 investeringen en schulden: het voorontwerp van decreet veroorzaakt geen bijkomende investeringen;
- 4 ontvangsten: het voorontwerp van decreet brengt geen wijziging met zich mee in de ontvangsten van de lokale besturen;
- 5 conclusie: het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op de lokale besturen

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp wordt voor advies voorgelegd aan de Mobiliteitsraad van Vlaanderen, waarna advies zal worden ingewonnen van de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet betreffende de vervoersautoriteit en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten:

2.1. over het voormelde voorontwerp van decreet het advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen in te winnen;

2.2. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt het voornoemde advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- het voorontwerp van decreet betreffende de vervoersautoriteit;
- memorie van toelichting.
- advies van IF van 14.06.2021
- Begrotingsakkoord van 09.07.2021